

Är vargen farlig för människan?

Det enkla svaret är ett klart nej. Få vilda djur har en sådan respekt för människan. Det visar bl. a. otaliga erfarenheter av att vargar avlägsnar sig när människor närmar sig.

Viltskadecenter konstaterar i en studie över hur snabbt och hur långt de avlägsnar sig, att vargarna inte reagerar aggressivt eller offensivt när en människa närmar sig.

Det finns tre faktorer som kan göra vargen farlig för människan, så här sammanfattar Viltskadecenter dessa:

”Runt om i världen sker tusentals möten mellan vargar och människor varje dag utan att något särskilt inträffar. Vid sällsynta tillfällen har det ändå hänt att vargar gett sig på människor. I dessa fall har det oftast handlat om någon av följande situationer:

1. Rabiessmittade vargar.
2. Vargar i områden med extremt få bytesdjur.
3. Vargar som under lång tid har vant sig vid att hitta mat och äta i närheten av människor.

I Sverige finns varken rabies eller områden utan bytesdjur. Den tredje situationen skulle dock kunna inträffa här, om en (eller flera) vargar hittar mat (till exempel sopor) och äter i närheten av människor under lång tid.”

Rabies torde ha varit en betydande orsak, antagligen den främsta, till dödsfall p.g.a. varg i andra delar av världen. Vi har inte haft rabies i Sverige sedan 1880-talet.

I Indien rapporterades i slutet av 1900-talet om ett mycket stort antal vargdödade barn. I de områden där attackerna skedde fanns så gott som inga vilda bytesdjur alls och tamdjuren vaktades nog. Det vanligaste ”bytet” var barn som lämnats utan tillsyn.

I Nordamerika, där antalet vargar länge varit mycket högt, känner man bara till två fall av dödliga vargangrepp. Båda har, märkligt nog, inträffat på 2000-talet. I det ena fallet hade vargarna vant sig att söka mat i närheten av människor. Det andra fallet är mer svårförklarligt.

DET ÄR SANT att det har förekommit att vargar har dödat människor i Sverige.

I kyrkböckerna finns ett fåtal noterade då vilda vargar ska ha dödat människor i Sverige. Samtliga fall är från 1700-talet. Generellt kan man säga att kyrkböckerna från 1700-talet innehåller många fel. Prästen skrev naturligtvis inget som var osant. Men hade han själv bevittnat händelsen? Hade uppgiftslämnaren gjort det eller hade denne tolkat situationen rätt?

Vintern 1820-21 dödades nio barn och en 19-årig kvinna i Gästrikland/Dalarna av den s.k. Gysingevargen. Ett flertal personer ska-

dades. Detta var dock ingen vild varg utan en varg som tagits som valp ur lyan och hållits i fångenskap. Den kom lös/släpptes lös med ödesdigert resultat.

Det tragiska dödsfallet i Kolmårdens Djurpark 2012 säger naturligtvis inget om vilda vargar.

Vargforskare går ofta in i lyor för att undersöka och märka valparna. De har inga vapen med sig. Föräldradjuren håller sig på stort avstånd. Det är bara att hämta ut valparna. Detta visste folk i forna tider och Gysingevargen var en sådan valp.

Ibland kan vargar vara närgångna och oskygga. Detta kan verka oroande. I allmänhet handlar det i sådana fall om en ung, oerfaren och nyfiken varg.

SAMMANFATTNING: Att människor angrips av vilda vargar är extremt ovanligt. Den vanligaste orsaken i andra länder har varit rabies. Vad som skulle kunna inträffa i Sverige är att vargar mister sin naturliga rädsla för människan genom att de matas eller lätt finner föda i människors närhet.

BJÖRN LJUNGGREN

Läs gärna *John D.C. Linnell och Tore Bjerke, Rädslan för vargen – en tvärvetenskaplig utredning, utgiven av Viltskadecenter och Stiftelsen för Naturforskning og Kulturminne, Norge 2003*

Kolmården slutar med vargar

I november meddelade Kolmårdens djurpark att man inte längre kommer att ha några vargar. Senare under månaden meddelades att de nuvarande vargarna har avlivats, då de hade nått en hög ålder och fått sviktande hälsa (samtliga vargar i flocken som var inblandad i attacken avlivades tidigare). Djurchefen Filip Johansson berättar för lokala media att vargarna först sövdes och sedan avlivades.

Man har analyserat anläggningen och kommit fram till att den inte är byggd för det förändrade arbetssätt Kolmården använder sig av idag. Hanteringen av vargarna sker nu alltid med en barriär mellan djur och djurvårdare och djuren slussas mellan olika anläggningar vid rengöring och utfodring.

– Om vi skulle hålla en grupp av nya vargar idag kräver det att vi introducerar och arbetar på ett helt annat sätt, något som anläggningen inte är anpassad för, förklarar Filip Johansson i ett pressmeddelande.

LINA RICKLUND

Vargar i Kolmårdens djurpark.

Foto: Thommy Gustavsson